

A kincstári erdőbirtokok személyzete mindenesetre hozsannával fogadja az eszmét és odaadással fog munkálkodni annak végrehajtásán! Mert önmagát és hagyományait tagadná meg, ha nem lelkesednék olyan terven, melynek behatása alatt maga a miniszter jelenti ki, hogy: „a magyar erdőgazdaságra a felvirágzásnak új korszaka kezdődik!”

A szász hétbirák erdeje.

(— cs.) A folyó év tavaszán úgy a napilapokban, mint a fake-reskedői lapokban is, sok szó esett ezeknek az erdőknek értékesítéséről. Nem hiába, mert az alábbi adatokból világosan látható, hogy az a közművelődési célokat szolgáló alap, amelyre ezen erdőknek jövedelme az 1876. évi XII. törvénycikk értelmében fordítandó, milliókkal rövidült volna meg, ha a januári eladás tényleg létrejött volna.

A szász hétbirák „Lotru“-völgyi és „Codt“-völgyi erdeje, az 1904—1905 években igen részletes háromszögelés alapján megejtett szabatos felmérés szerint: 35.961 k. hold. Ebből az összterületből 23853.63 k. hold erdő, 6583.03 k. hold havasi legelő és legelőterület, 5351.15 k. hold henyefenyővel benőtt terület, 173.19 k. hold pedig hasznavehetetlen, terméketlen.

Ezt az egész 35961 k. hold összterületet, erdőt és legelőt, porosz és bajor szakértők véleménye alapján a szász hétbirák az 1899. évben Nagyszebenben megkötött szerződéssel egy a nagyszebeni szász földhitelintézet és takarékpénztár által alakítandó vállalatnak bérbeadták 40 évre, évenként fizetendő 70.000 korona haszonbérért. Az évi haszonbéren felül a vállalat az újraerdősítés költségeihez is évi 4000 koronával hozzájárult volna s így a szász hétbirák egészben 40 éven át évente 74.000 koronát kaptak volna. A vállalatban magok a szász hétbirák is 600.000 korona alaptőkével részt vettek volna. Ezért az évi 70.000, illetve 74.000 korona haszonbérért a vállalat kihasználta volna 40 év alatt az egész 23853.63 k. hold erdőt, használta volna az összes legelőket, amelyekért jelenben a szász hétbirák különben is 20356 korona évi bért

kapnak, gyakorolta volna a vadászati és halászati jogot, amely maga is legalább 4—5 ezer koronát megér.

Ezt a birtokos tájékozatlanságából eredő eladást a földművelési kormányzat jóvá nem hagyta, hanem arra utasította a szász hétbírákat, hogy mindenekelőtt az egész területet méressék fel, a rendszeres erdőgazdasági tervet készíttessék el és szakértői becslés alapján a kihasználási tervet mutassák be.

A dolog ilyen alakulása mellett 1904. évben a szász hétbírák ismételt kérelmére, a földművelési kormányzat állami szakértőket rendelt ki a szükséges felmérések és becslések elkészítésére.

A szakértő azonban még be sem fejezte munkálatait, a folyó év január havában a szász hétbírák újból eladták a Gröedl-cégnek az egész erdő faállományát, a legeltetési, vadászati és halászati használatot, 40 évi kihasználás mellett, most már egészben 10,000.000 koronáért.

Ezt az eladást, mely a szakértői munkát befejezése előtt, az adatok ismerete nélkül és nyílt árverés mellőzésével, alkudozás útján jött létre, a földművelési kormányzat ismét nem hagyta jóvá, hanem a szász hétbírákat a szakértői munkát elkészítésének bevárására és ennek alapján csakis az erdők 60·3%-ának 14386·42 k. hold faállományának 22 év alatti kihasználás, nyílt írásbeli árverés és a szakértő által megállapított 15,027.236 korona 40 fillér kikiáltási ár alapul vétele mellett való eladásra utasította.

Ez az árverés a folyó év november 29-én délelőtt 10 órakor meg is történt és eredménye a következő: 1. Goldfinger és Tep-lánszky cég 17,733.000, 2. gróf Mikes és Vuk cég 15,300.000 3. a Magyar-olasz erdőipar részvénytársaság (Fratelli Feltrinelli Milanó) 18,000.000 koronát ajánlott meg az eladásra engedélyezett 14386·42 k. hold erdő vágható faállományaért.

Az elért 18,000.000 korona eladási ár az erdőknek csak 60·3 százaléka-ra vonatkozik. Még külön, 5—5 vagy 10—10 évi vágásonként értékesíthetők a Czódt-völgyi 4349·59 k. holdnyi erdők. Külön értékesíthetők a legelők, a vadászati és halászati jog.

A legelső eladás mellett a szász hétbírák az erdőség 100 százaléka-ért kaptak volna 40 éven át, a 20356 k. havas és legelőbér leszámitásával, évente (70.000+4000 — 20236) 53.764 koronát.

Ennek az összegnek, mint járadéknak, 4°/_o mellett a kezdő értéke: 1.061,764 korona 96 fillér.

A második eladás mellett (egészben 10,000.000 korona) 40 éven át évente fizetendő lett volna 250.000 korona, amelyből a 20.356 korona legelőbért levonva, marad: 229.644 korona. Ennek az összegnek 4°/_o mellett a kezdő tőkeértéke: 4,545.297 korona 76 fillér.

A szakértői becslésen alapuló mostani nyílt árverésen elért (egészben 18,000.000 korona) eladás mellett 22 éven át csak az erdő 60·3 százalékanak faanyagáért fizetendő évente 818.181 korona 81 fillér. Ennek az összegnek 4°/_o mellett a kezdő tőkeértéke 11.823,627 korona 15 fillér.

Miután az első és második szabad kézből történt eladás az egész erdőre, a mostani csak ennek 60·3°/_o-ára vonatkozik, az összehasonlítás kedvéért az első két eladás kezdő tőkéjének is csak 60·3 ^o/_o véve számításba, a következő eredményeket kapjuk:

I. eladás 640,244 kor. 27 fill.

II. „ 2.740,814 „ 54 „

III. „ 11.823,627 „ 15 „

Ezek a számok mindennél hangosabban beszélnek. Minden további kommentár nélkül fényes tanuságot tesznek a földművelési kormányzat tevékenységéről, előrelátásáról.

Milliókat mentett meg a szakértői közreműködés a szász egyetem közművelődési alapjának. De nemcsak ez az egyedüli eredménye a földművelési kormányzat tevékenységének, hanem ennél sokkal fontosabb az, hogy ezzel irányt szabott a milliókat és milliókat érő erdélyi erdők értékesítésének és szilárd alapot a szolid fatereskedelemnek. Mert ez az eladás értékre és nagyságra egyedül áll Magyarországon s mint ilyen, úgy tömegénél, mint értékénél fogva okvetlenül szabályozólag hat az ezutáni eladásokra. Remélhető, hogy ebből a példából az erdőbirtokosok is okulni fognak és nem dobják potom áron oda az eddig alig valamit jövedelmező, de mégis kincseket érő erdejöket az első jelentkezőnek, amint ez a közelmúltban, főleg az erdélyi részekben, több ízben megtörtént.

Ha a három ízben eszközölt eladásoknál elért többleteket százalékokban hasonlítjuk össze, akkor azt látjuk, hogy a II.

eladásnál, — az elsőhöz viszonyítva — az elért többlet kerek-számban 328⁰/₀; a III. eladásnál az elért többlet, az I. eladáshoz viszonyítva kerek-számban 1747⁰/₀, a II. eladáshoz viszonyítva kerek-számban 331⁰/₀ s bár tagadhatlanul része van benne a faárak emelkedésének is, a többlet tulnyomóan mégis az érték helyes megállapítására vezethető vissza, mert az kétségen felül áll, hogy az a faállomány, amely most eladatott, ezelőtt 7 évvel is, méginkább 8—9 hónap előtt, sokszorosan többet ért, mint amennyiért a birtokos tájékozatlanságból az első jelentkezőnek szabadkézből eladni akarta.

Örök időkre hálás lehet a szász hétbirák tanácsa a földművelési kormányzatnak azért, hogy nem engedte meg a szabadkézből, terület és fatömeg ismerete, s a tőérték helyes leszámaztatása előtt eszközölt eladásokat. Ezzel a mostani eladással az a közművelődési célokat szolgáló alap, amelyet szolgálni ezen erdők is hivatta vannak, oly tőkéhez jutott, amely örök időkre állandóan, évenként 453.292 korona jövedelmet biztosít kulturális célokra.

Ezenfelül rendelkezésére áll még a havasok 20.356 korona jövedelme (okszerű havasi legelőgazdaság mellett ez is jelentékenyen fokozható még) és a Czódt-völgyi erdők évi 42 k. holdnyi vágásterületének (ez is tulnyomóan luczfenyő) fahozamai eladásából befolyó összegek.

A „Lotru“-völgyi erdőkben a tervezett 22 évi eladás és kihasználás mellett évenként felújítandó, azt is tekintetbe véve hogy $\frac{1}{3}$ részen az első erdősitéseken kívül még pótlások, ismétlések válnak szükségessé, mintegy 850 k. hold. Egy katasztrális hold felújítása, tekintettel, hogy a ritkás őserdőben és gazdag televényes talajon mindenütt számbavehető mennyiségben van már is alnövés, igen bőven számítva sem tehető többre 40 koronánál. A 850 hold felújítása a csemetenevelési költségekkel együtt tehát évenként 34.000 korona kiadást okoz. Marad ezek szerint az eladásból befolyó évi 818.181 korona vételárrészletből 784.181 korona rendelkezésre (a kezelési költségeket, a felmérés és becslés költségeit, a legeltetési, vadászati, halászati jövedelemből és a Czódt-völgyi 5—5 évi favágásterületek eladásából bőségesen fedezni lehet). Ha a 784.131 koronából a 22 év alatt 453.292 K évenként kulturális célokra felhasználtatik, 330.889 korona pedig

4 százalékkal tőkésítettik, 22 év multával ismét 11,332.286 korona új tőke áll a szász egyetem rendelkezésére, amelynek évi 4% kamatai ismét, mint előbb, 453,291.44 koronát tesznek.

Míg a januári eladásnál mindössze 40 éven át évenként 250.000 korona lett volna az alap jövedelme, most örök időközön át ennek majdnem kétszerese.

*

Ha a szász egyetem erdejének előnyös értékesítése óriási hasznára van az érdekelt kulturális intézményeknek, úgy az ország, de különösen Szeben vármegye szempontjából nem csekélyebb jelentőséggel bírt az a kérdés, hogy vajjon ennek az Oláhország felé gravitáló erdőnek fatermése ott dolgoztatik-e fel és tisztán román területen szállittatik-e a tengerhez, avagy feldolgozása magyar földön történik-e és innen indul-e további útjára.

Úgy értesültünk, hogy ebben a tekintetben is sikerült előre nem is remélt eredményt elérni, a mennyiben a legmagasabb ajánlatot tett Feltrinelli cég jogerős nyilatkozattal kötelezte magát a Lotru völgyi erdő egész fatermését kötélpálya segítségével a Czodt völgyébe áthozni, onnan azt iparvasutttal Nagy-Talmácsra vinni s az ott építendő fűrészren feldolgozni. A szállító eszközök létesítése, üzembn tartása, a fűrésztelep építése és üzeme, nem különben a továbbszállítás révén óriási összegek maradnak ekként az országban, a melyek máskülönben reánk nézve elvesztek volna.

Külföldi vélemény Magyarország erdészeti viszonyairól.

Ritkán esik meg, hogy külföldi szakemberek véleményt nyilvánítsanak a magyar erdőgazdaságról s annál inkább érdemes figyelmünkre, ha komoly bírálatot hallhatunk önmagunkról. Éppen ezért úgy véljük, hogy érdeklí t. olvasóinkat Martin dr.-nak a magyar erdőgazdaságra vonatkozó néhány megjegyzése, amely fenti czimen jelent meg a Zeitschrift für Forst- u. Jagdwesen m. é. 3. füzetében. Igaz ugyan, hogy Martin dr. csak elenyészően kis részét látta Magyarországnak, mégis mivel néhány találó megjegyzést tesz s szavai, mint az eberswalde-i, jelenleg